

Posudek vedoucího práce

Název práce: Hra jako prostředek žákovy aktivizace v hudebně výchovné práci na 1. stupni ZŠ

Diplomant: Lenka Dvorníková

Vedoucí práce: doc. PaedDr. Hana Váňová, CSc.,

Předložená diplomová práce o počtu 90 stran textu a 42 stran příloh se svým tématem a výzkumnými náměty zařazuje mezi práce, které hledají možnosti aktivizace a tvořivosti žáků v edukačním procesu, jmenovitě v předmětu hudební výchova. Obrací se ke kořenům dětské psychiky, k principu hravosti, který je každému dítěti vlastní a který stojí i v základě budoucí tvořivé činnosti. Na hru je v této práci nahlíženo jako na prostředek osvojování hudebně teoretických znalostí, a to formou pro dítě nenásilné a motivačně zajímavé hudebně hrové aktivity. Autorka vychází ze svých mnoholetých praktických zkušeností s výukou hudební výchovy na ZŠ s rozšířenou Hv.

Práce má logickou výstavbu, odpovídající strukturu práce s výzkumným zaměřením. Teoretický rámec tvoří pojednání o historii problému a vymezení základních pracovních pojmů. Diplomantka podrobně rozebírá pojetí hry v koncepcích klasických pedagogů a definuje pojmy související s aktivizací dítěte v hudebně výchovném procesu. Pozornost je věnována i psychologickým a pedagogickým aspektům hudebně výchovné práce (hudební vývoj dítěte, RVP). Protože práce směřuje v praktické části k osvojování učiva hudební nauky, zabývá se autorka též požadavky na teoretické znalosti v ŠVP v základním i uměleckém vzdělávání. Třetí kapitola pak podává zevrubnou analýzu školních hudebních činností z hlediska přínosu významných autorů k principu hrových situací. Diplomantka se v teoretické části opírá o bohatou výběrovou bibliografii (tištěné i internetové zdroje), citlivě pracuje s informacemi a zachovává etiku vědecké práce. Text i při své čtivosti je psán vědeckým stylem.

V části výzkumné diplomantka přesvědčivě prokázala znalost logiky a metodologie výzkumu i schopnost do detailu promýšlet a vyhodnocovat konkrétní experimentální situace. Jednotlivé kapitoly pro stránce formální i obsahové odpovídají běžnému úzusu psaní výzkumných zpráv. Práce jasně stanoví cíle a pracovní hypotézy, uvádí plán experimentálního vyučování v pěti postupných ročnících tříd s rozšířenou Hv s cílem porovnání s kontrolní skupinou žáků v naukách na ZUŠ. Autorka sledovala didaktickou účinnost vytvořených hudebních her a analyzovala výsledky podle stanovených kritérií. Předložená analýza svědčí

nejenom o její pečlivosti, ale i o promyšlenosti celého postupu experimentálního vyučování a možnosti porovnat jeho výsledky s progresem kontrolních skupin. Pozitivní vliv hry na motivovanost k výuce hudební teorie je doložen i v obrazové a textové příloze, obsahující fotografie z výuky, autentické výpovědi žáků i příklady matematicko-hudební integrace.

Okruhy pro diskusi:

1. Vysvětlíte blíže princip řízené spontánnosti. Kde je ve Vašich hrách hranice, kdy si dítě uvědomuje, že si nehraje, ale učí se?
2. Projevily se v průběhu hrových situací ve výuce Hv též nějaké negativní jevy?
3. Jedním z bodů kategorizace sledovaných jevů byl tvořivý přístup žáků k provádění činnosti. Můžete blíže specifikovat tyto projevy dětské tvořivosti?
4. Máte nějaké nové nápady v oblasti hudebně didaktických her?

K práci nemám věcné připomínky. Diplomantka prokázala při jejím psaní velkou samostatnost a odbornou erudici, která je podložena mnoholetými vlastními zkušenostmi s výukou Hv. Případné názorové drobnosti byly vyjasněny v průběhu konzultací. Práce plně splňuje požadavky i po stránce formální a jazykové. Doporučuji ji k obhajobě.

V Brandýse nad Labem, 13. 5. 2015

Doc. PaedDr. Hana Váňová, CSc.,
Katedra Hv UK – Ped. fak